

Pensjonsforliket

Pensjonsforliket vil få betydelige konsekvenser for en del av våre bedrifter. NBL har sammen med NHO arbeidet aktivt mot innføringen av et tariffbasert pensjonssystem. Ved tariffoppgjøret i 2004 ble det mellom TBL og Fellesforbundet undertegnet en protokoll som anmodet Regjeringen om å vurdere en lovbestemt pensjonsordning. Protokollen ble en del av vedlegg til alle de andre overenskomstene oppgjør det året. Statsministerens positive svar på henvendelsen bidro til å bringe oppjøret i havn.

Som kjent ble Regjeringen for kort tid siden enige med FrP, AP og SP om hovedtrekkene i en tilleggspensjonsordning. Den nye obligatoriske tjenstepensjonen, som vil omfatte ca. 500.000 arbeidstakere som bare har folketrygd, trer i kraft i løpet av 2006. Ansatte med lønn under 1G (ca. kr. 60.000,-) vil ikke omfattes av ordningen. Det vil være mulig for bransjer i felleskap å kjøpe pensjonsordninger. NBL arbeider videre med saken

og vil i samarbeid med Storebrand, som vi allerede har et samarbeid med, arbeide for å finne løsninger som begrenser bedriftens kostnader mest mulig.

For bedrifter som i dag ikke har tjenstepensjon, kan den nye obligatoriske ordningen, medføre stor økonomisk belastning. Derfor er Regjeringen bedt om å se nærmere på konsekvensene for disse. Forøvrig vil det være naturlig at fordelen dette gir arbeidstakerne, og den ekstra kostnaden dette påfører bedriftene, blir en del av tariffoppgjøret i 2006.

Kontaktperson: Carl E. Rønneberg,
e-post: carl.ronneberg@nbl.no,
tlf. 23 08 87 07

Carl E. Rønneberg,
direktør arb. vilkår,
HMS og kompetanse

Revidert nasjonalbudsjett – Mangelfull gjennomgang av særavgiftene

Stortinget vedtok i forbindelse med statsbudsjettet for 2005:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2005 legge frem en gjennomgang av særavgiftene i Norge, både i lys av avgiftsstrukturen i EU og i forhold til hvorvidt avgiftene oppfyller sine opprinnelige hensikter om proveny, helse, miljø osv.»

Den gjennomgang som Regjeringen nå har lagt frem, er etter NBLs oppfatning overfladisk. Man har hverken vurdert hvilke målsettinger som skal oppnås med avgiftene, eller om avgiftsnivået er optimalt i forhold til målsettingene. Man har heller ikke vurdert hvilke konkurransemessige virkninger avgiftssystemet har for industrien.

Det er ikke den helhetlige gjennomgang NBL hadde ventet. Og ved Finanskomiteéns høring om revidert budsjett, ga NBL klart uttrykk for oppfølging av saken. Etter vår oppfatning bør det nå settes ned et utvalg som får i oppdrag å komme med forslag til en ny politikk på særavgiftsområdet.

Kontakt: Roald Gulbrandsen,
e-post: roald.gulbrandsen@nbl.no,
tlf. 23 08 87 13

Roald Gulbrandsen,
direktør
næringspolitikk

SorIAmorIA

SorIAmorIA ble igangsatt høsten 2004 som et samarbeidsprosjekt mellom Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN) og Næringsmiddelbedriftenes Landsforening (NBL).

Anne Brit Slettebø
Lønns- og arbeidsvilkår, HMS

Prosjektet SorIAmorIA¹ skal bidra til å sikre fortsatt lønnsom drift og produksjon for næringsmiddelindustrien i Norge. For å kunne oppnå dette er prosjektets mål å etablere en fleksibel produksjonsorganisasjon som kan innfri både produksjonsbehovene og en tilrettelegging av arbeidet.

Bedriftene valgte tre utviklingsområder;

- kompetanse
- sykefravær
- arbeidstidsordninger/fleksibilitet

For å sikre bred medvirkning og gjennomføring av prosjektet i organisasjonen, har bedriftene etablert styringsgrupper der ledelse, tillitsvalgte og verneombud er representert. Det er etablert en sentral styringsgruppe, med prosjektleder fra NBL. I tillegg har vi engasjert en ekstern prosjektmedarbeider. Prosjektmedarbeider og prosjektleder er i jevnlig og tett dialog med bedriftene. Gjennom konferanser og nettverksmøter skal bedriftene dele erfaringer, bli tilført ytterligere kompetanse og lære av hverandre.

I løpet av høsten 2004 har bedriftene hatt styringsgruppemøter og avviklet et seminar om forventningsavklaringer og bedriftskultur. Her har alle ansatte vært gjennom en prosess hvor man har kommet frem til samspillsregler som man skal øve seg på og etterleve. I tillegg har de samme bedriftene foretatt en felles medarbeiderundersøkelse. Resultatene fra seminaret og undersøkelsen viser at bedrif-

tene vil arbeide videre med følgende temaer:

- Ledelse
- «Ny og gammel» medarbeider/operatørrolle
- Opplæring
- Kompetanse
- Sykefravær; oppfølging og tilrettelegging
- Informasjon og samarbeid

Som en oppfølging av disse resultatene, har flere av bedriftene nedsatt undergrupper relatert til avdelinger eller linjer/skift. Bedriftene skal lage handlingsplaner med aktiviteter og mål for arbeidet.

I slutten av januar møttes alle bedriftene over to dager til en nettverkskonferanse, hvor erfaringsutveksling fra aktivitetene det første halvåret, sykefravær/inkluderende arbeidsliv og handlingsplaner var de viktigste temaene.

¹ Alle deltagende bedrifter er IA-bedrifter (IA = Inkluderende Arbeidsliv).

Kontakt: Anne Brit Slettebø,
e-post: anne.brit.slettebo@nbl.no,
tlf.: 23 08 87 09

NBLs satsing på Mat og Helse

7. og 8. juni avsluttes det første Mat og Helsenettverket. Vi satte som mål at bedriftene i løpet av prosjektperioden skulle utvikle flere og bedre sunne produkter. 8. juni vil vi legge frem en oversikt over resultatene. Vi kan allerede

røpe at bedriftene som har vært med prioriterer å utvikle denne kategorien produkter.

Til nå har vi fått inn en oversikt som viser at over 189 produkter er presentert på markedet i løpet av de to siste årene.

I NBL synes vi det er positivt at vi på denne måten kan dokumentere at bedriften tar overvekt og fedme-problematikken på alvor.

Berit Bull-Gjertsen
Seksjonssjef FoU/
kompetanse

Høsten 2005 starter ett nytt nettverk som vil være bygget over samme lest som det første. Det er stor interesse for å delta.

Vi arbeider også med å få i gang en koordinert og langsiktig satsing, der, i tillegg til industrien, også medisinske og ernæringsmiljøer fra Universitetet i Oslo samt Idrettshøyskolen skal delta.

Kontakt: Berit Bull-Gjertsen,
e-post: berit.bullgjertsen@nbl.no,
tlf. 23 08 87 11

Endringer i merkeforskriften

Unntak fra krav om merking av ingredienser og stoffer som kan fremkalle allergi: Endret vedlegg IV i Merkeforskriften

Mattilsynet sendte forslag til endringer i merkeforskriften på høring med høringsfrist 30. mai 2005. NBL hadde få kommentarer. Endringene er en harmonisering med EU's regelverk. Konsekvensene er at noen ingredienser som er fremstilt fra ingredienser, som kan gi allergi, blir unntatt fra vedlegg IV i Merkeforskriften, fordi de ikke anses å utgjøre noen fare for allergikere. I tillegg gjøres det en presisering i forhold til merking av allergener på små pakninger, som i dag har redusert krav til merking.

Disse endringene kommer i kjølvannet av vesentlige endringer i Merkeforskriften, som trådte i kraft 2004. Endringene omfatter bestemmelser om merking av allergifremkallende ingredienser og stoffer (§ 11). På NBLs hjemmeside er det fylldig informasjon om disse vesentlige endringene. I tillegg har Mattilsynet laget et faktaark som også er lagt ut på NBLs hjemmeside.

Bakgrunn for de nye endringene

Da man vedtok det nye regelverket i EU om merking av allergener, vedtok man også en prosedyre for å få unntak fra merkekravet. Dersom vitenskapelige undersøkelser viser at stoffer eller ingredienser, som er avledet fra ingredienser i vedlegg IV i merkeforskriften, ikke er allergifremkallende, kan Kommisjonen unnta disse fra krav om merking.

De nye endringene

En rekke stoffer og ingredienser er nå risikovurdert i EU og vedtatt unntatt fra kravet om merking. Disse fremkommer i endret vedlegg IV i merkeforskriften. Det er redegjort for disse endringene på NBLs hjemmeside.

Kontakt: Steinar Høie,
e-post: steinar.hoie@nbl.no,
tlf. 23 08 87 17

Sukkerutredning juni 2005

Nordmenns sukkerforbruk er i fokus: Medlemsbedrifter blir utfordret.

Nordmenns sukkerforbruk er i fokus. Mattilsynet har bedt Vitenskapskomiteén for mattrygghet (VKM) å utrede helsemessige konsekvenser ved å erstatte sukker med søtstoff i leskedrikker og saft. Flere av NBLs medlemmer har fått forespørsel om data vedrørende produksjon og innhold i leskedrikker og saft.

Steinar Høie, NBL bedriftsrådgiver matsikkerhet

Slike forespørsler er en utfordring. Det er ikke den første og blir helt sikkert ikke den siste. Den forrige var om transfett i produkter. Det er viktig å bidra med gode data for å bidra til å sikre høy kvalitet på undersøkelsene. NBL og noen medlemsbedrifter har vært involvert i prosessen med bestilling av utredning og forespørsel om data. Slike forespørsler er i samsvarende med Verdens Helseorganisasjons (WHO) globale strategi for kosthold, fysisk aktivitet og helse, der det påpekes at privat sektor må ta et ansvar i kampen mot fedme og overvekt. Strategien gir spesifikke anbefalinger til matvareindustrien, bl. a: Gi informasjon om matvarens sammensetning til nasjonale myndigheter.

Leskedrikker, saft og helse

Sukkerforbruket vårt er i fokus, særlig sukkerforbruket blant barn og unge. Sukkerholdige leskedrikker og saft er den viktigste kilden. Imidlertid ser man en tydelig trend der forbruket av slike drikker med kunstige søtstoffer, er økende.

Sosial- og helsedirektoratet har foreslått å gi forbrukerne råd om å gå over til de «lette» variantene. Imidlertid er man bekymret for at inntaket av kunstige søtstoffer kan bli for høyt, høyere enn akseptabelt daglig inntak (ADI) og derfor medføre helsefare.

Samtidig er man i Norge og EU opptatt av inntaket av konserveringsmiddelet benzosyre, som anvendes i de nevnte drikker. Det er ikke utenkelig at inntaket overskrider ADI for benzosyre med dagens tillatte mengder.

Vitenskapelig vurdering

På denne bakgrunn har Mattilsynet bedt Vitenskapskomiteén (VKM) om å utrede helsemessige konsekvenser ved å erstatte sukker med søtstoff i saft og leskedrikker.

Utredningen vil bli anvendt bl. a som grunnlag for utarbeiding av råd til forbruker om inntak av nevnte produkter som ivaretar ønsket om en reduksjon av sukkerinntaket i befolkningen, samtidig som inntak av tilsetningsstoffer ikke medfører uakseptable helserisiki. Hensynet til tannhelsen må også ivaretas.

Data

Det er viktig for alle parter, inklusive industrien, at utredningen fra Vitenskapskomiteén blir av høy kvalitet. Nøyaktige data om innholdet av aktuelle stoffer og forbruket av leskedrikker og saft er en forutsetning for høy kvalitet av utredningen. Her er Mattilsynet avhengig av at produsentene bidrar.

Derfor hadde Mattilsynet møte 4. mai 2005 med representanter for norsk næringsmiddelindustri der Mattilsynet redegjorde for sin bestilling til VKM. På møtet ble bakgrunnen for bestillingen, bestillingen og hvilke data som er nødvendig for å utføre utredningen gjennomgått og diskutert.

For å kunne utrede problemstillingen har VKM bedt Mattilsynet om å utføre

en inntaksberegning av sukker, søtstoffer og konserveringsmiddelet benzosyre. Pr. i dag har ikke Mattilsynet utfyllende data om faktisk innhold av de aktuelle næringsmiddel- ingrediensene.

Kontakt: Steinar Høie,
e-post: steinar.hoie@nbl.no,
tlf. 23 08 87 17

Jordbruksoppgjøret 2005 - NBLs vurderinger

Fullt gjennomslag for bøndenes priskrav

Bøndene fikk i årets jordbruksoppgjør fullt gjennomslag for sine krav om økte målpriser. Vi er i et valgår, og Regjeringen har vært villig til å strekke seg langt for å komme bøndene i møte. En slik råvareprisutvikling i Norge er et åpenbart negativt investeringssignal for store deler av norsk næringsmiddelindustri.

Svekket konkurransekraft

Det er positivt at kornprisen blir redusert med 7 øre pr. kg. Det er også bra at man ser på ordningen for matkorntilskudd. Hvordan dette vil slå ut i praksis er imidlertid uklart. Råvareleverandørene til RÅK-industrien får en økning av prisnedskrivningsmidlene med 6 mill. kroner. Dette er nødvendig, men på lang sikt en bekymringsfull utvikling. Vår anbefaling er å gjøre norsk landbruksproduksjon mer konkurransedyktig og dermed bærekraftig.

Små strukturtiltak

Årets jordbruksavtale legger i liten grad til rette for endrede strukturer i norsk jordbruk. Unntaket er på melkesiden, hvor man gjør åpninger for andre foretak enn samdrifter.

Mangler langsiktighet

NBL etterlyser en mer langsiktig politikk som blant annet tar på alvor de omstillingsutfordringer som Statens forhandlingsutvalg understreket i fjor. Dette pekte også et stort flertall i det regjeringsoppnevnte Industriutvalget på.

Fortsetter neste side

Støtteregime i forhold til WTO bedres ikke

Dette oppgjøret endrer kun i liten grad det norske støtte-regime sett i forhold til WTO. Bortfall av målpris på fjørfe-kjøtt vil gi noe reduksjon av gul støtte. Det samme vil reduksjonen i kornpris. Dette veies imidlertid opp av de andre prisøkningene.

Kontakt: Roald Gulbrandsen,
e-post: roald.gulbrandsen@nbl.no,
tlf. 23 08 87 13

Gjennomgang av sjokolade-industriens rammebetingelser

Ingen egentlig gjennomgang

Stortinget ba i forbindelse med statsbudsjettet for 2005, Regjeringen foreta en gjennomgang av «sjokolade- og sukkervareindustriens rammebetingelser, og eventuelt fremme forslag til endringer i rammebetingelsene for å motvirke eventuell konkurransevridning mellom norske og utenlandske produsenter»

Saken behandles på 1 ½ side i stortingsmeldingen. Dette kan ikke kalles en gjennomgang. Vi finner ingen analyser, ingen beregninger og ingen konsekvensvurderinger av ulike alternativer. Dette er skuffende.

Skaugutvalget pekte på Sjokoladeavgiften som et problem. Avgiften er konkurransevridende mellom svært like produkter og produktgrupper, og avgiften er grense-handelsfremmende (ca. 8 % handles i Sverige). Avgiften påvirker produktutvikling og produksjonsavgjørelser.

Norske Sjokoladefabrikkers Forening ba i høringen vedr. revidert budsjett Stortinget sende saken tilbake til Regjering for en grundigere utredning, med et signal om at avgiften må bort i løpet av kort tid.

Kontakt: Dag Kjetil Øyna, e-post: dag.k.oyna@nbl.no
tlf. 23 08 87 08

Andre saker ved høringen om revidert

Les hvilke andre saker NBL tok opp under høringen på <http://www.nbl.no/article338.html>

Kurs og konferanser 2. halvdel 2005:

Næringsmiddelkonferansen
 28. og 29. september, Trondheim

40-timers grunnkurs i arbeidsmiljø
 4., 5., 6., 24. og 25. oktober, Oslo

Konferanse om lønnspolitikk og lønnsystemer
 23. og 24. november, Gardermoen

Landsmøte BKLF
 21. oktober, Exporama

Kurs i mersalg for butikkansatte
Tønsberg: tirsdag 23.08 og tirsdag 20.09
Fredrikstad: onsdag 24.08 og onsdag 21.09
Stavanger: tirsdag 30.08 og tirsdag 27.09
Bergen: onsdag 31.08 og onsdag 28.09
Kristiansand: tirsdag 13.09 og onsdag 12.10
Lillehammer: tirsdag 18.10 og tirsdag 08.11
Oslo: onsdag 19.10 og onsdag 09.11
Trondheim: tirsdag 25.10 og tirsdag 15.11
Tromsø: onsdag 26.10 og onsdag 16.11

God sommer

NBLs internettsider:
www.nbl.no

Næringsmiddelbedriftenes Landsforening

Besøksadresse: Essendevygate 6 – Postboks 5172 Majorstuen – 0305 Oslo
 Telefon: 23 08 87 00 Telefaks NBL: 23 08 87 20 Telefaks BKLF: 23 08 87 13
 e-post: firmapost@nbl.no - firmapost@baker.no